

**Засідання Робочої групи з
розробки проекту
Містобудівного кодексу України**

07.09.2023

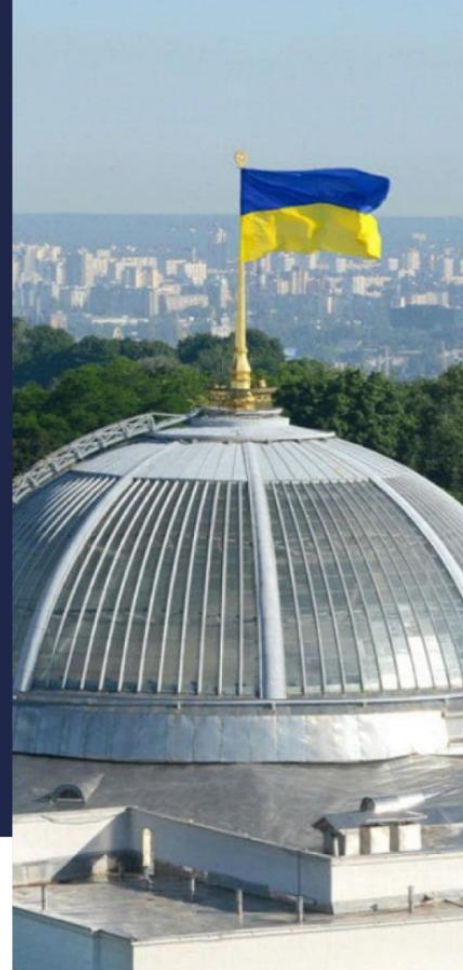
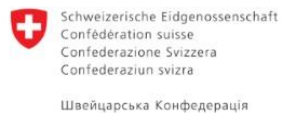
16:00

**Збереження культурної спадщини.
Європейський досвід на прикладі
Республіки Польща**

online
(ZOOM)

Комітет Верховної Ради України з питань організації державної влади,
місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування

II етап

РЕФЛЕКСІЯ #II-1

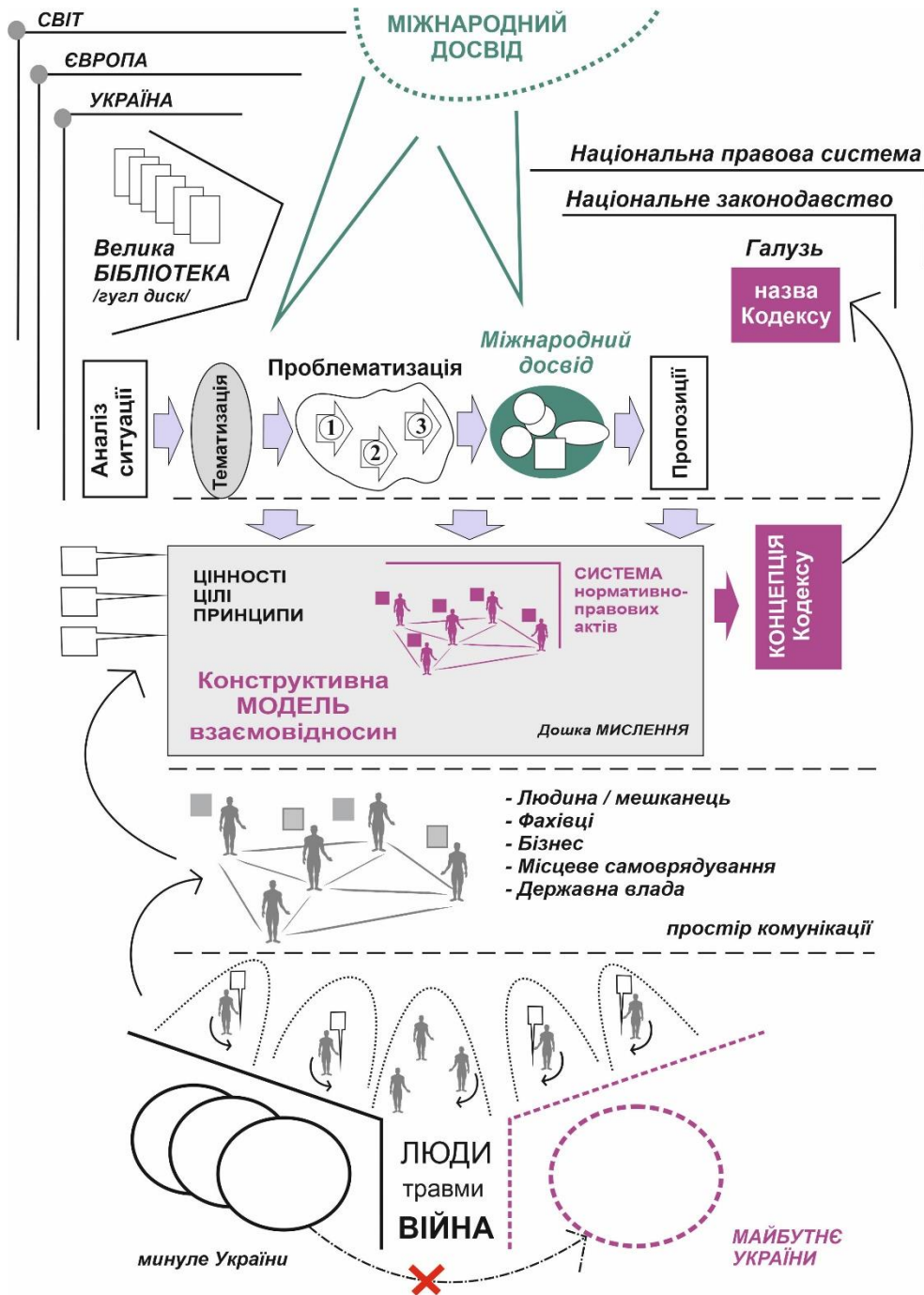
07.09.2023

Наталія КОНДЕЛЬ-ПЕРМІНОВА, кандидат архітектури
Інститут проблем сучасного мистецтва НАМ України

I. ЗАГАЛЬНА «КОНСТРУКЦІЯ» процесу діяльності Робочої групи

**Ми працюємо над створенням нового прозорого і зрозумілого
містобудівного КОДЕКСУ України**

Ми створюємо архітектуру нашого спільного повоєнного буття

Рефлексія # II-1 / 07.09.2023

На I стадії здійснено:

АНАЛІЗ СИТУАЦІЇ

- урбанізація
- демографія
- невизначеність
- українські основи; цінності

ТЕМАТИЗАЦІЯ (Кодифікація)

ПРОБЛЕМАТИЗАЦІЯ

планування територій - проектування об'єктів –
будівництво – експлуатація

II стадія – МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД

Актуальність і важливість Кодексу України

як «Конституції» формування і розвитку
гармонійного життєвого середовища
вільних і відповідальних людей

Посилення важливості
спільної роботи представників
всіх учасників містобудівного процесу

II. Що покладено на «ДОШКУ МИСЛЕННЯ»

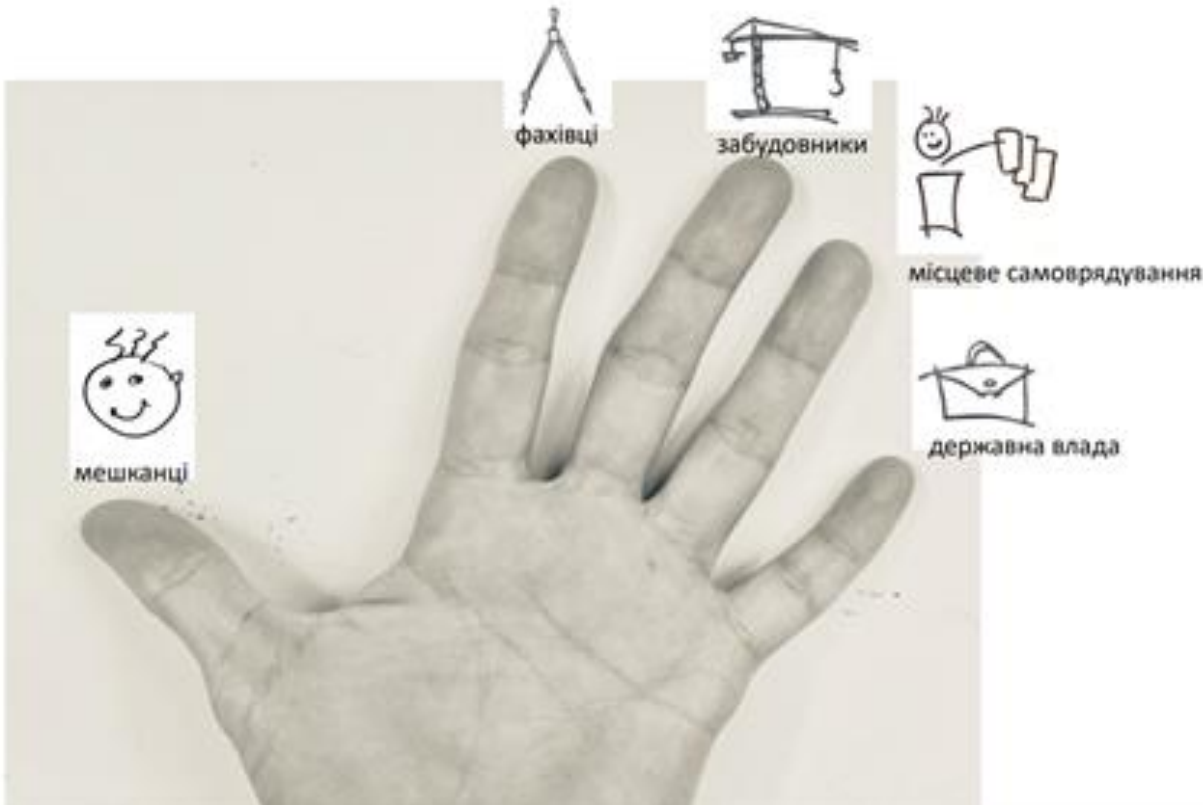
Наробки до Кодексу

Яка ІДЕЯ Кодексу? Щоби що?

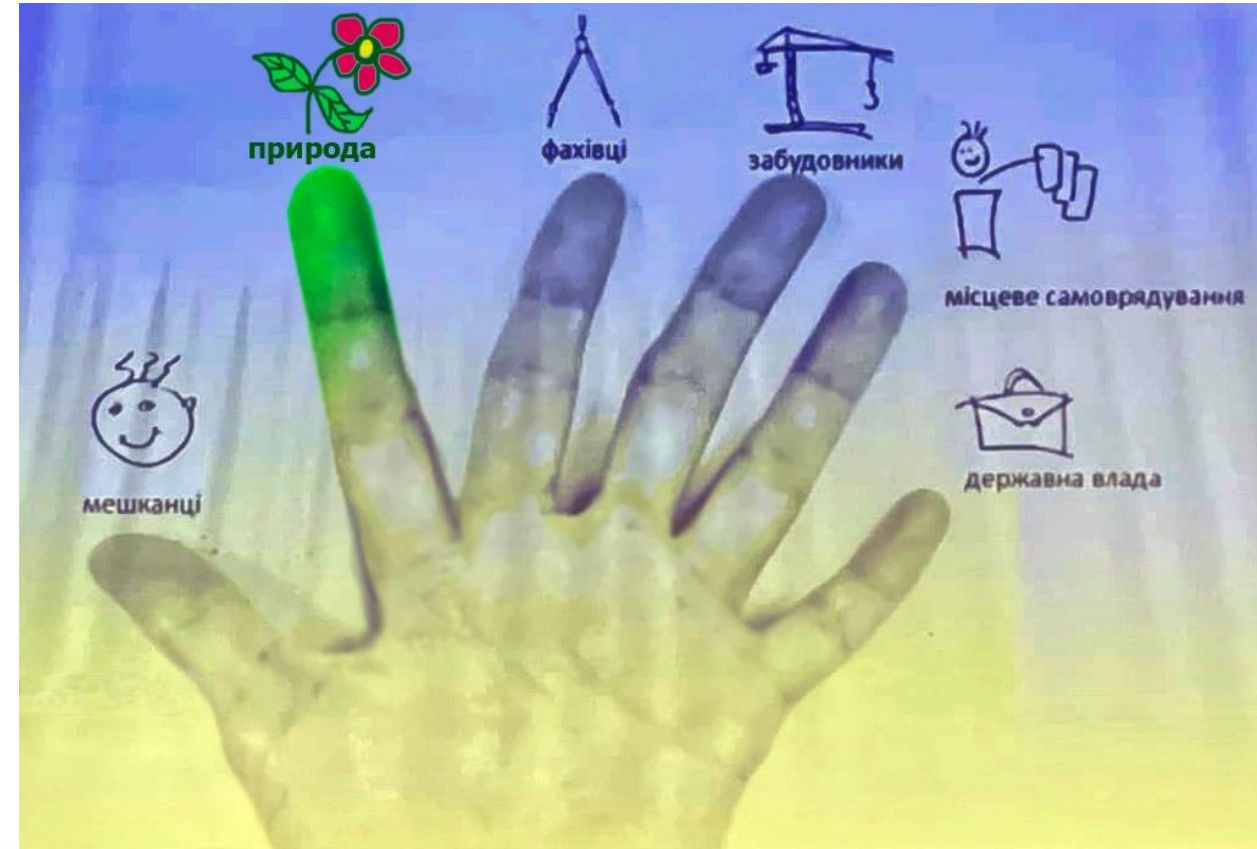
- В основі — людина / мешканець / член громади у різних суспільних зрізах
Кожен з нас — МЕШКАНЕЦЬ.
- Створення безпечного, комфортного для людини життєвого середовища (зі збереженням культурної спадщини), створення умов для самореалізації кожної людини, консолідації суспільства, ефективного розвитку країни.
- Кодекс має об'єднати всю містобудівну сферу, бути простим у застосуванні і доступним для всіх.
- Це має бути **Кодекс життя** міста/селища..., в якому враховуються інтереси майбутніх поколінь.
- Баланс інтересів, прав і обов'язків всіх учасників містобудівного процесу.
- Подолання рудиментів радянського законодавства, запровадження сучасних правових титулів та інструментів.
- Єдині прозорі і зрозумілі для всіх правила.

Кодекс як суспільний договір на основі розуміння "благо для всіх"

Мета МБ Кодексу — підвищення рівня будівельної культури України

Основна ідея Кодексу

КОДЕКС стосується саме правових відносин

(хто, кому і що зобов'язаний, хто і на що має право...)

Права, обов'язки та відповідальність кожного з учасників містобудівного процесу

- Чітке визначення й розмежування прав та обов'язків між різними суб'єктами містобудівного процесу.
- Дієвий механізм притягнення до відповідальності тих, хто їх порушує.
- Право на інформацію про всі процеси, від планування до будівництва й експлуатації.
- Для кожної з груп — право на участь у прийнятті рішень, у т. ч. через інструменти електронної демократії.
- Право на повагу до власності всіх, хто володіє майном в межах певної території, право на відшкодування збитків і участь у вигодах.
- Відсутність монополії на прийняття рішень однією з груп.
- Права та відповідальність мають знаходитися у балансі (не має бути: обмежені права і підвищена відповідальність).
- Збалансоване врегулювання прав і обов'язків всіх сторін.
- Баланс приватного і публічного.
- Права і обов'язки — з розумінням і врахуванням інтересів всіх груп. Образність законів, написання їх простою мовою з використанням графічних символів для чіткого зрозуміння всіма прав і обов'язків кожного

ПРАГНЕННЯ ЧИ ОBOB'ЯЗOK?

- **Мораль OBOB'ЯЗКУ** – законодавство про обов'язки (роби саме так, інакше — покарання)
- **Мораль ПРАГНЕННЯ** (мораль регіональної і будівельної політики ЄС) воліє до вершин досягнень. Робить через конкурс, робить найкраще — це має призвести до блага.

Санкцій немає, лише одна — неотримання коштів. Живи як хочеш, але з ЄС не буде грошей

Наш вибір - мораль ПРАГНЕННЯ / відповідає нашим основам, нашому архетипу – до Кодексу

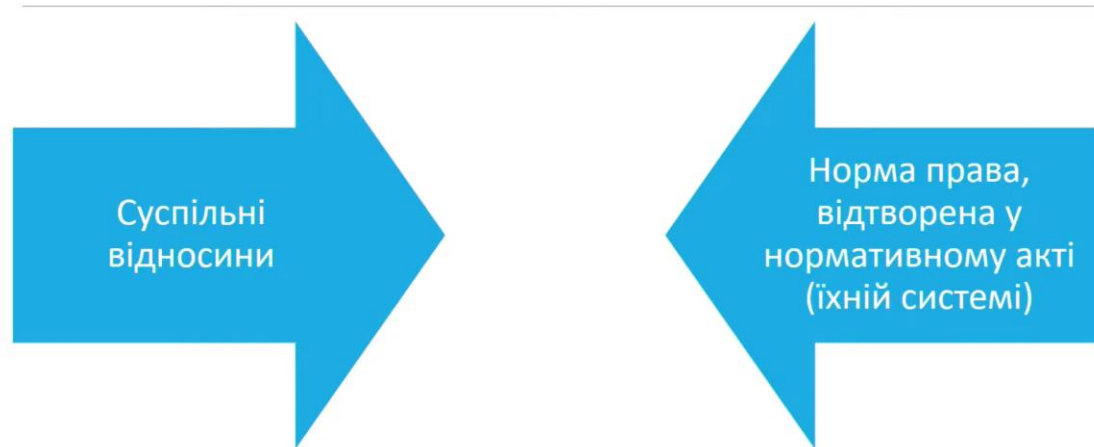
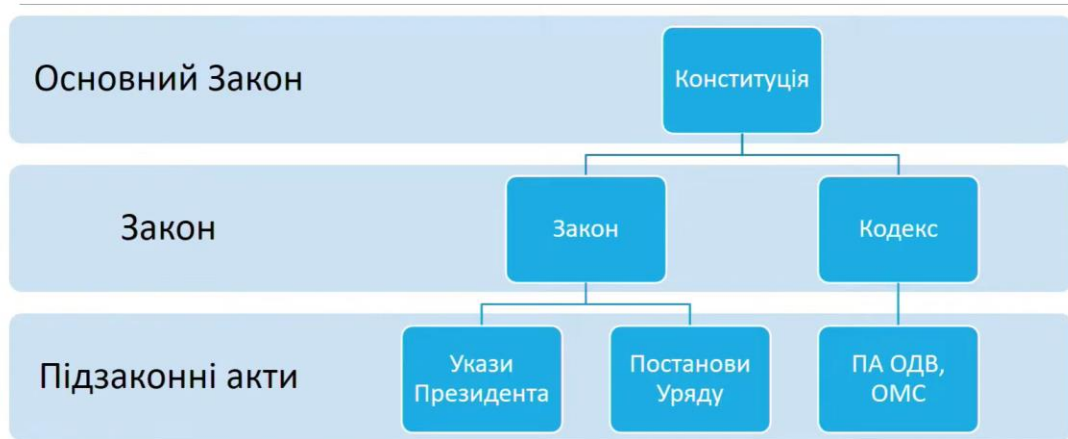
Принципи, які мають бути покладені в основу Кодексу:

- Законність
- Субсидіарність
- Прозорість, інклюзія, справедливість
- Права — обов'язки. Повноваження — відповідальність (за рішення, дії)
- Збереження природного довкілля і культурної спадщини
- Баланс інтересів людини, громади і держави
- Децентралізація і налагодження горизонтальних зв'язків
- Збалансованість інтересів всіх стейкхолдерів, регулювання відносин зі створення повноцінного життєвого середовища
- Співробітництво на всіх рівнях прийняття рішень (відсутність дублювання та суперечностей)
- Пропорційність між приватними і публічними інтересами. Зміна парадигми приватного і публічного права
- Залучення громад і мешканців до прийняття рішень (із запобіжниками проти дій «псевдоактивістів»), на основі яких й опрацьовується містобудівна документація

Кодекс має регулювати дії і взаємодії суб'єктів, залучених до містобудівного процесу:

- як має діяти кожен із суб'єктів,
- як суб'єкти мають взаємодіяти між собою,
- як вирішувати ситуації, коли вони не здатні взаємодіяти.

Це мають бути універсальні правила, поза тим, хто, як і що буде розуміти. Це дозволить рухатися вперед.

Як писати Кодекс?

(В.Бевзенко)

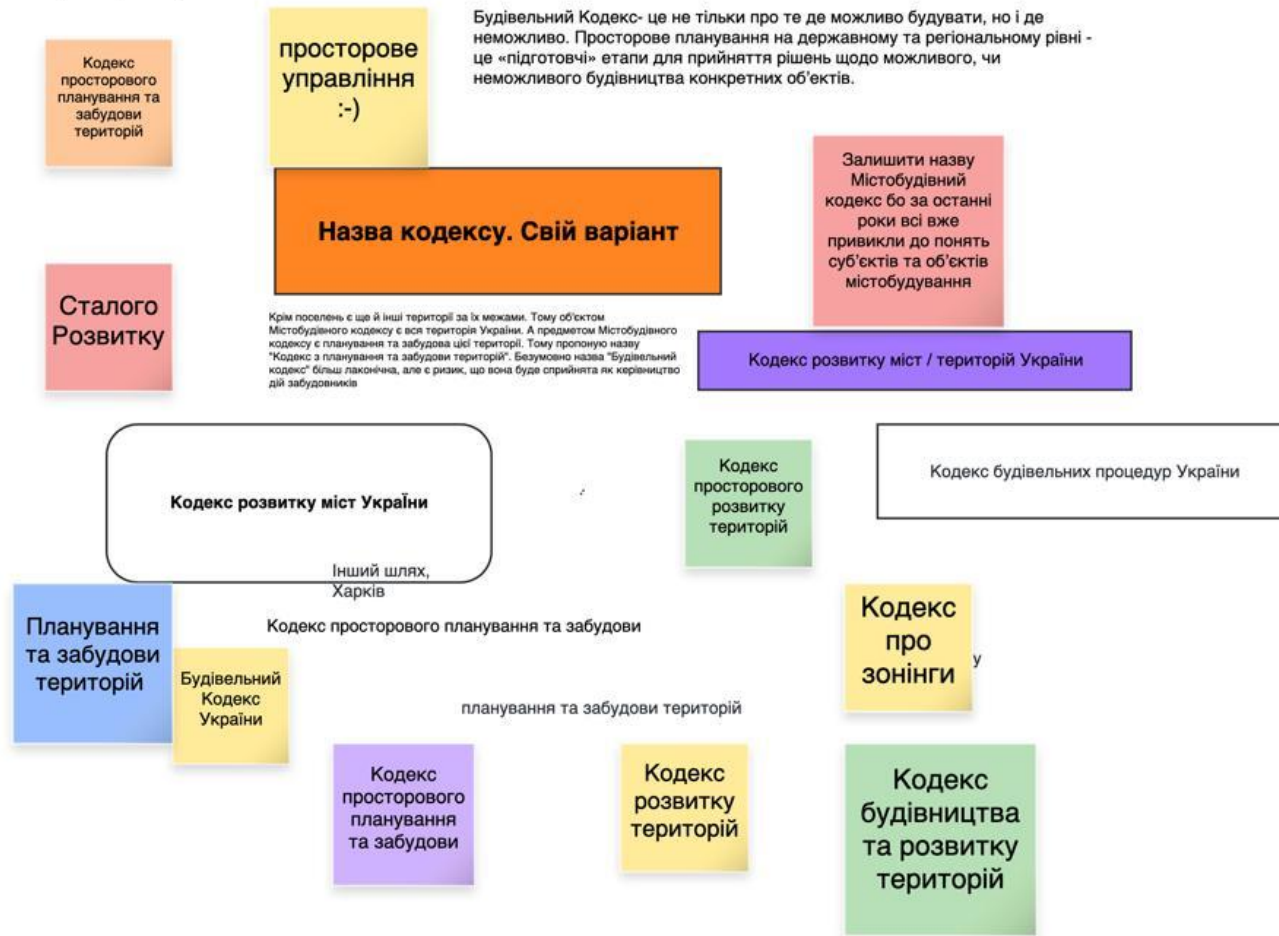
Система нормативно-правових актів

– це сукупність ієрархічно взаємопов'язаних актів (правил поведінки), які приймаються компетентними правотворчими органами (суб'єктами владних повноважень).

Варіанти назви Кодексу:

просторове управління/впорядкування (а там в середині і планування, і програмування...) → місцеуправління чи територіальне (place management, territory management)

- містобудівний
- будівельний
- будівництва та розвитку територій
- урбаністичного розвитку
- сталого розвитку
- розвитку міст/територій України
- просторового розвитку територій
- просторового планування та забудови територій
- просторового управління
- містобудівельної діяльності
- розбудови України
- просторового планування
- архітектурний
- будівний /будівничий /який створює, творчий

Маємо спільне розуміння: створення безпечного, комфортного життєвого середовища в Україні

Дякую за увагу!